

Biodiversiteit in de Krimpenerwaard

ALV NVWK, 14/4/21

Presentatie

- Wat is biodiversiteit? Belang, voorwaarden, aandacht?
- Trends, oorzaken
- Biodiversiteit Krimpenerwaard
- Trends Krimpenerwaard
- Beleid, initiatieven overheden
- Ontwikkelingen Krimpenerwaard
- Toekomstdroom

NVWK: Natuur- en Vogelwerkgroep Krimpenerwaard

- Doelen: tellen => vertellen => herstellen
- Sinds 1961
- Richting 900 leden

Doen: werkgroepen

- Weidevogels
- Uilen
- Roofvogels
- Erf/tuin/stadsvogels
- Waterleven
- Vlinders- en libellen
- Landschapsonderhoud
- **Ruimtelijke ordening** (RES, Algera ea)
- **Jeugd**
- PR (Waardvogel, site, soc. media)

Samen doen

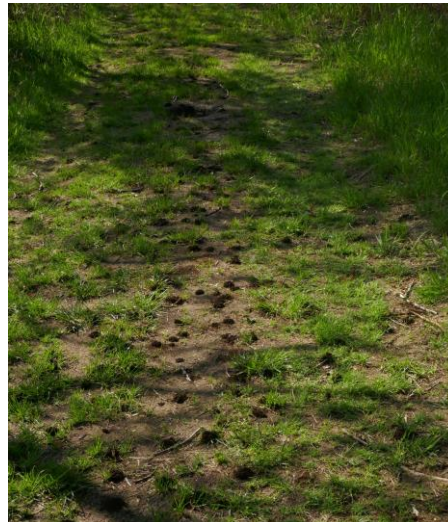
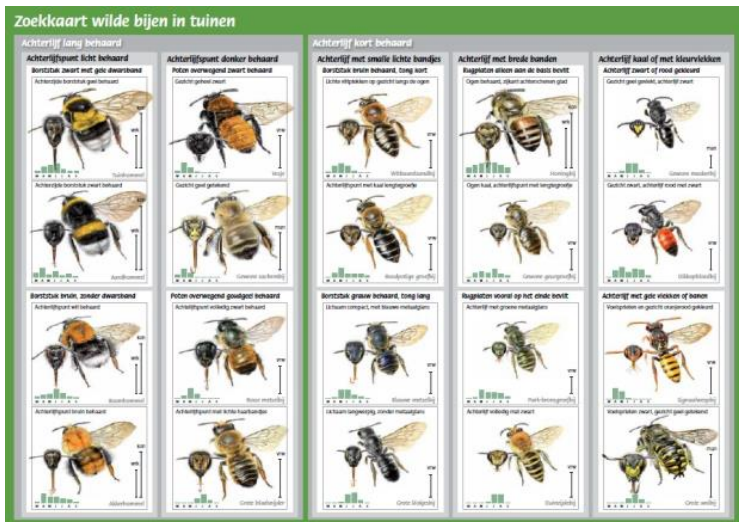
Steeds meer samenwerking, met overheden en zusterorganisaties

- **Zusterverenigingen:** weidevogels, RES, uilen
- **Agrarisch Collectief Krimpenerwaard:** weidevogels
- **ZHL** – Natuurbeheercollectief, monitoring, landschapsonderhoud
- **Vlinderstichting:** Graslandvlinderproject
- **Milieufederatie:** RES, weidevogels
- Provincie: **Natuurbeheercollectief**, weidevogels, vlinderidylle, otter, bermbeheer
- HHSK: **ecobermen**, gefaseerd maaien Lekdijk, ecokleurenkoers
- **Gemeenten:** advies biodiversiteitbeleid en groenbeheerplan, bomenkap
- Staatsbosbeheer: landschapsonderhoud, eikenprocessierups
- Sovon: monitoring, werving vrijwilligers
- Vogelbescherming: RES, weidevogels, stadsvogels

Wat is biodiversiteit?

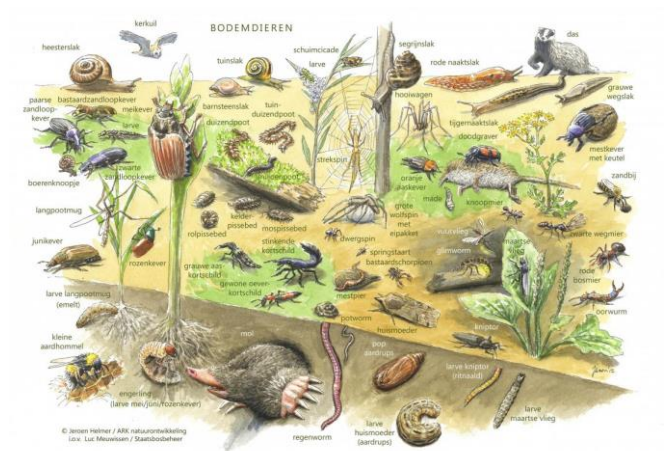
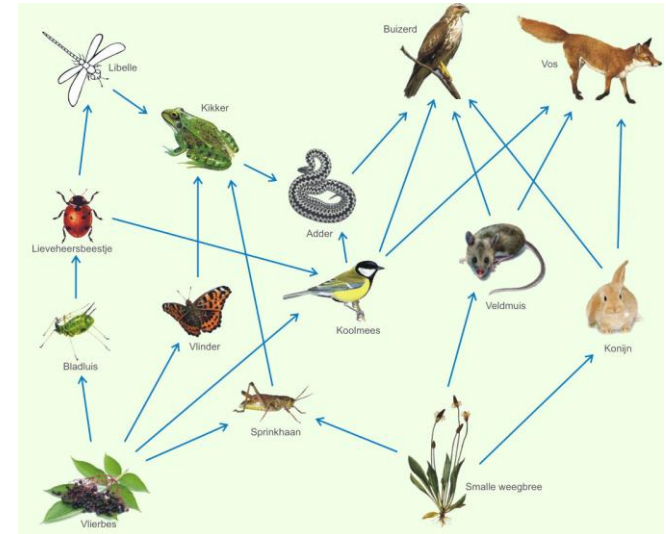
- Het aantal soorten, genen
- Het aantal kenmerkende soorten
- Het aantal kenmerkende soorten ten opzichte van aantal in een intact 'ecosysteem'
- Plus de verspreiding/aantal per soort

Ruim 350 soorten bijen: koekoeksbijen, de kattenstaartdikpootbij, ...

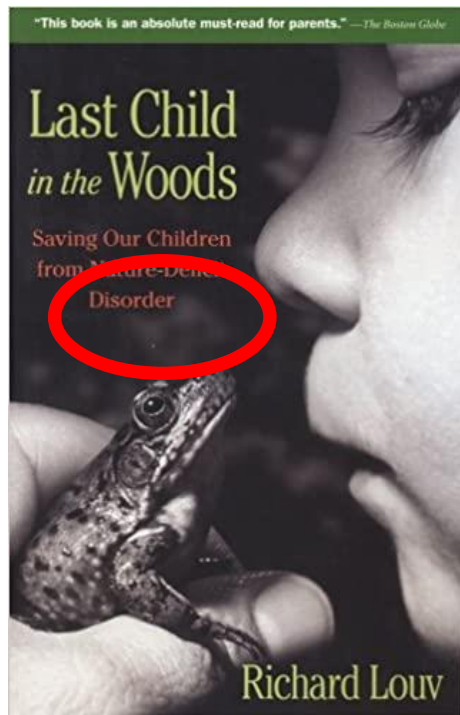
Belang

- Intrinsieke waarde (subjectief)
- Betekenis voor de voedselketen
- Waarde voor de mens:
  - Bestuiving,
  - Plaagbestrijding
  - Beleving
  - ...
- Gezondheid, welzijn

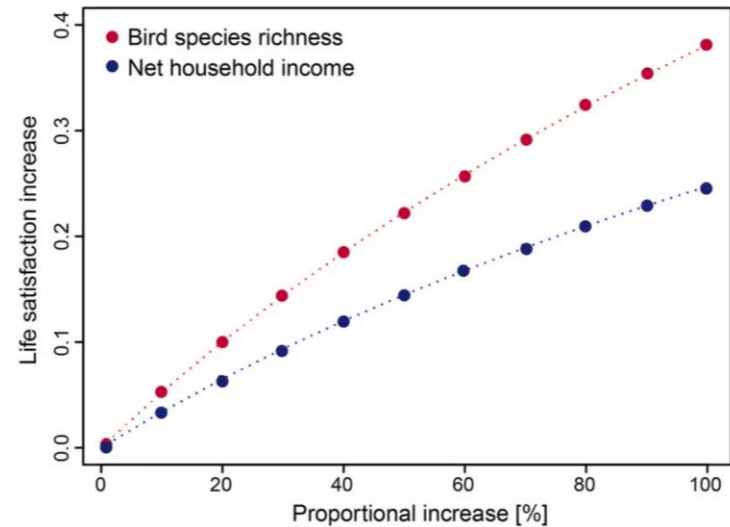

Bron:
Biologie

Gezondheid, welzijn

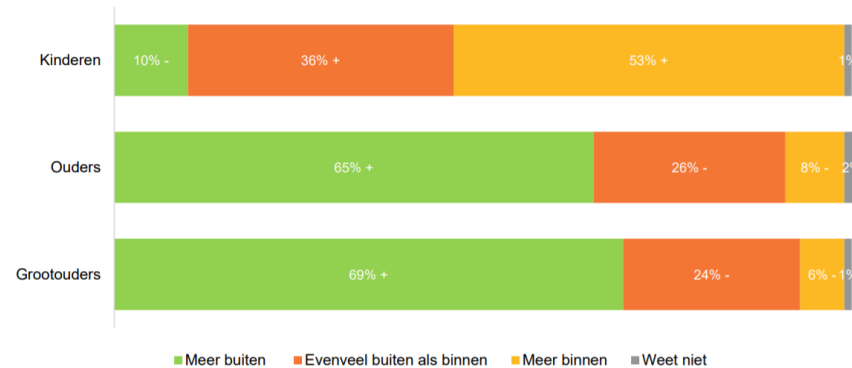

Richard Louv, 2005: belang voor emotionele en fysieke ontwikkeling van kinderen (en volwassenen)

<https://www.weforum.org/agenda/2020/12/study-birds-biodiversity-happiness-levels/>

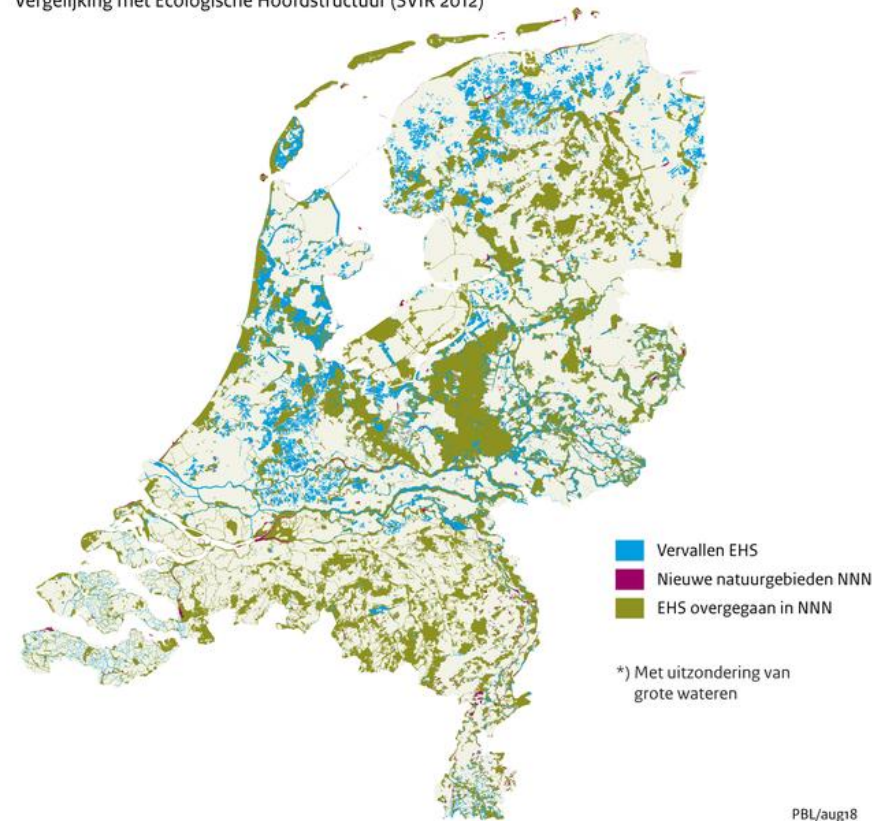
Jantje Beton, 2018: buiten spelen

Voorwaarden

Algemeen

- Ruimtelijke variatie in omstandigheden, beheer
- Variatie in de tijd: successie, terugzetten
- Grootte van areaal
- Verbindingen
- Beperkende condities

Bron: provincies

PBL/aug18
www.clo.nl/nl205006

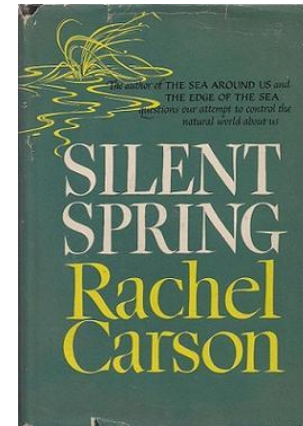
Relevant in Krimpenerwaard

- Niet te veel voedingsstoffen (weiden, sloten)
- Goed beheer (bermen, weiden)

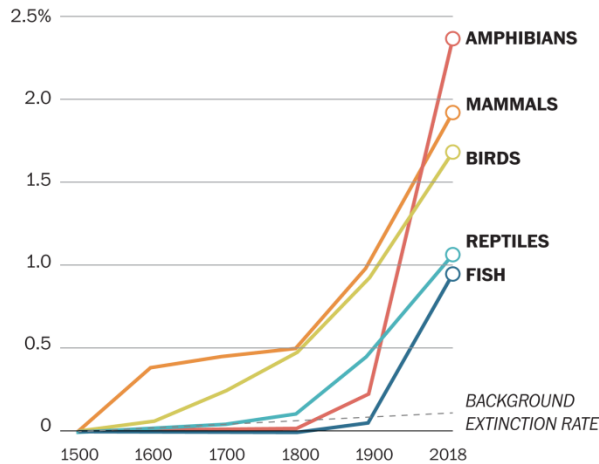

Waarom aandacht?

- Rachel Carson, 1962
- Living Planet Report (WNF)
- IPBES rapport, 2019

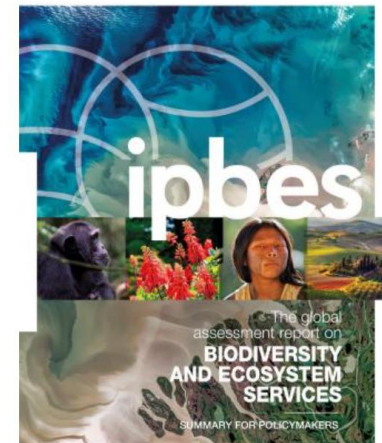
Cumulative percent of vertebrate species driven to extinction by human activity

Source: IPBES Global Assessment

THE WASHINGTON POST

Global Assessment Report on Biodiversity and Ecosystem Services

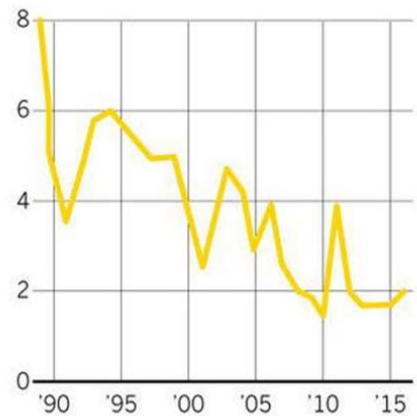
Nederland

- 75% afname insecten in 25 jaar, in natuurgebieden
- Nb: door vrijwilligers! Citizen science at its best

INSECTENMETING

Gevangen insecten in aantal gram

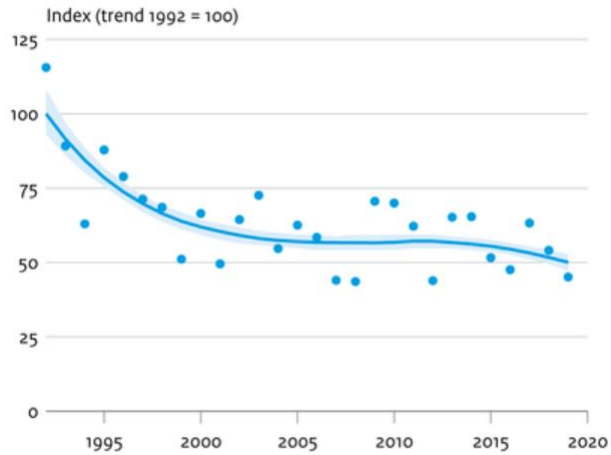

● Insecteval

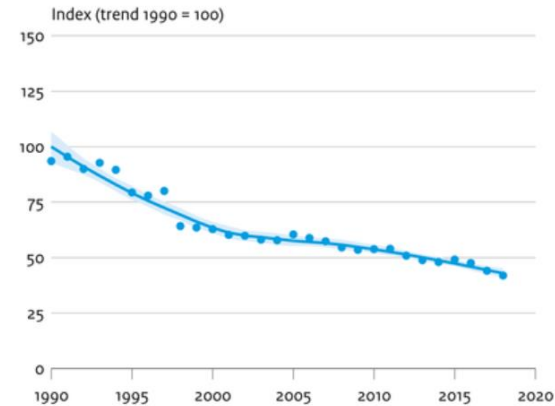
Afname biodiversiteit Nederland

Dagvlinders-aantal

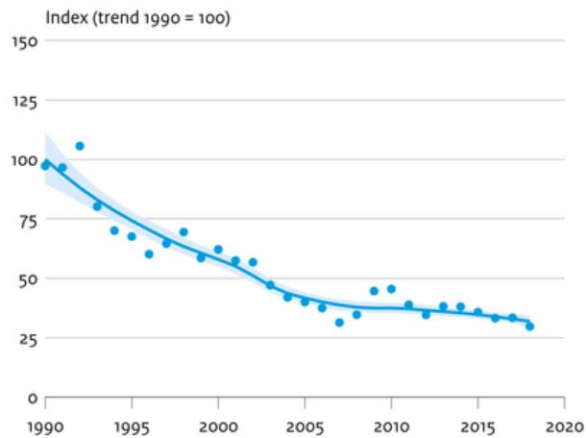
Bron: NEM (Vlinderstichting, CBS)

Broedvogels in de stad

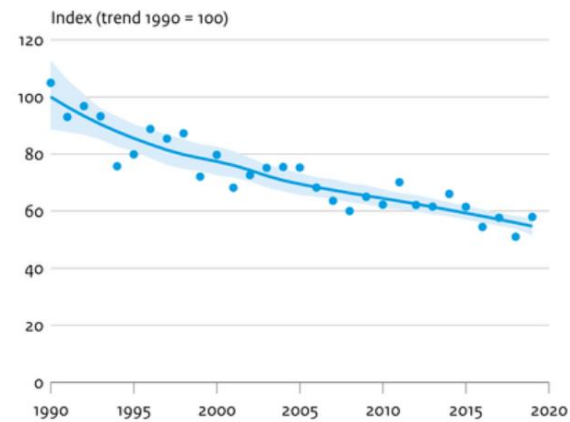
Bron: NEM (Sovon, CBS)

Fauna van heide

Bron: NEM (Soortenorganisaties, CBS)

Fauna in agrarisch gebied

Bron: NEM (Soortenorganisaties, CBS)

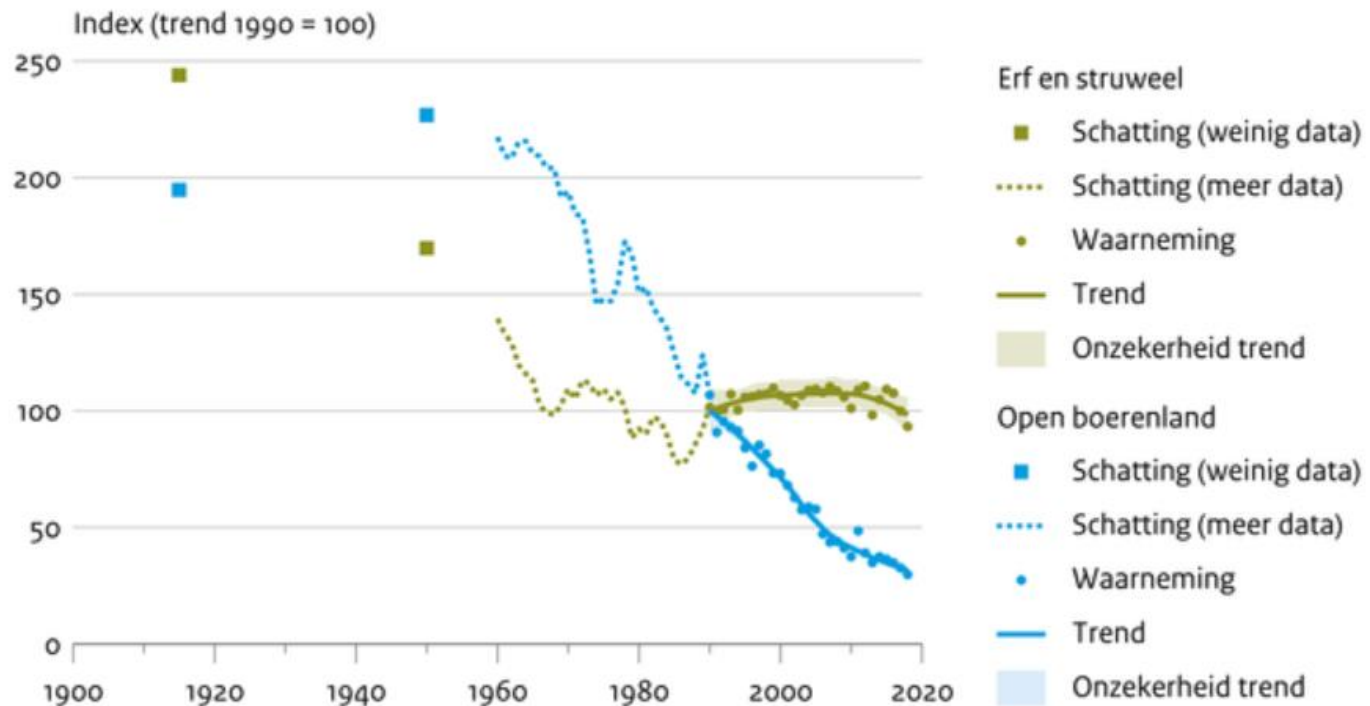
Door veranderingen in de landbouw zijn kenmerkende broedvogels van het agrarische gebied sinds het begin van de 20^e eeuw in Nederland aanzienlijk achteruitgegaan.

Open boerenland en Erf/Struweel

Nederland

Europese Unie

Vogels van open boerenland en van erf en struweel

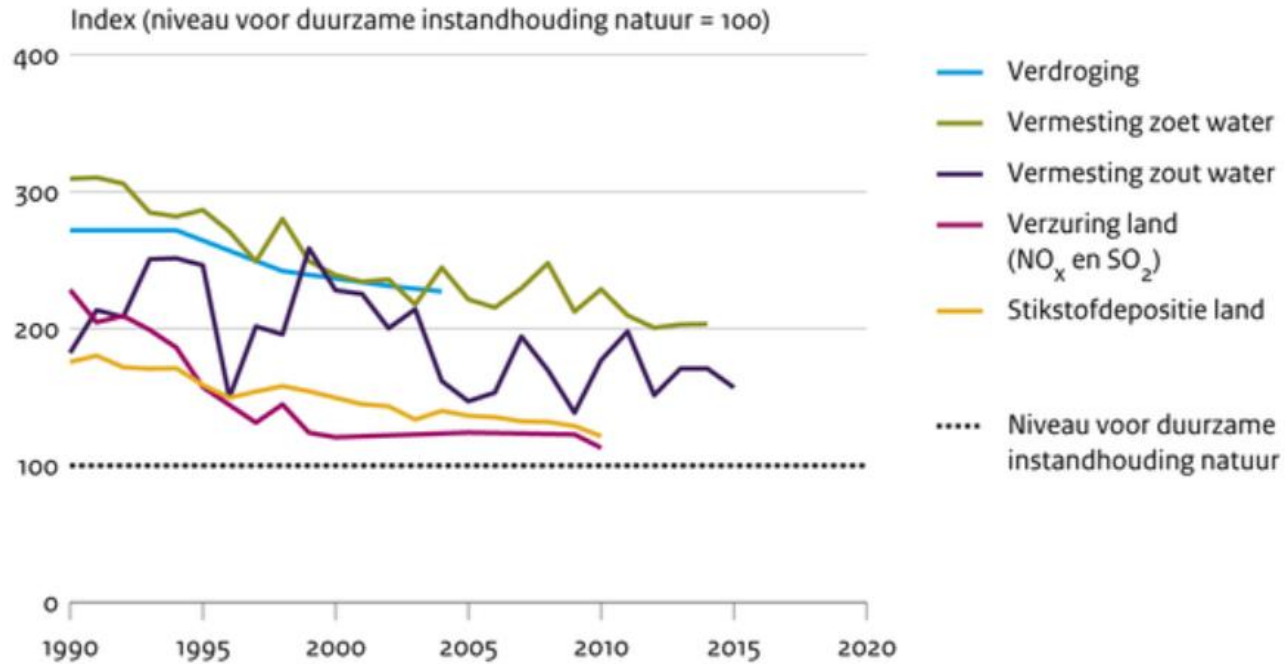
Bron: NEM (Sovon, CBS)

CBS/feb20
www.clo.nl/nl147911

Oorzaken

Milieudruk op water en natuurgebieden

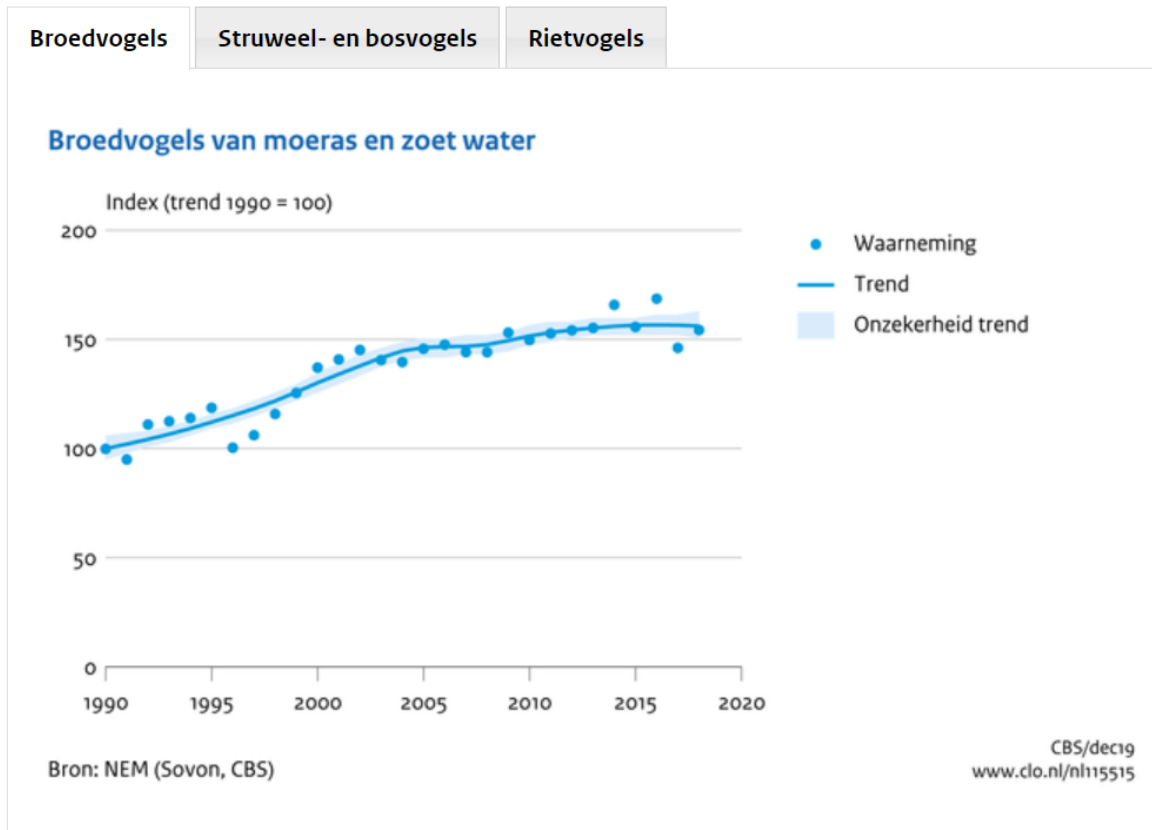
Bron: PBL

PBL/aug16
www.clo.nl/nl152205

- Vermesting, verzuring, verdroging, versnippering.
- Al 45 jaar, maar...

In moerassen en grote wateren gaat het beter

De trend van de vogelsoorten van moeras en zoet water laat een gestage stijging zien sinds 1990.

Door:

- grootschalige herstelprojecten (oa Drentse Aa eo, rivierengebied) en
- verbetering van de waterkwaliteit
- er is ruimte en er is verbinding mogelijk met waterveiligheid, grintwinning

A wide landscape view of a river or canal flowing through a green field under a blue sky with white clouds. A fence is visible in the foreground.

In de Krimpenerwaard

Succes: de kerkuil

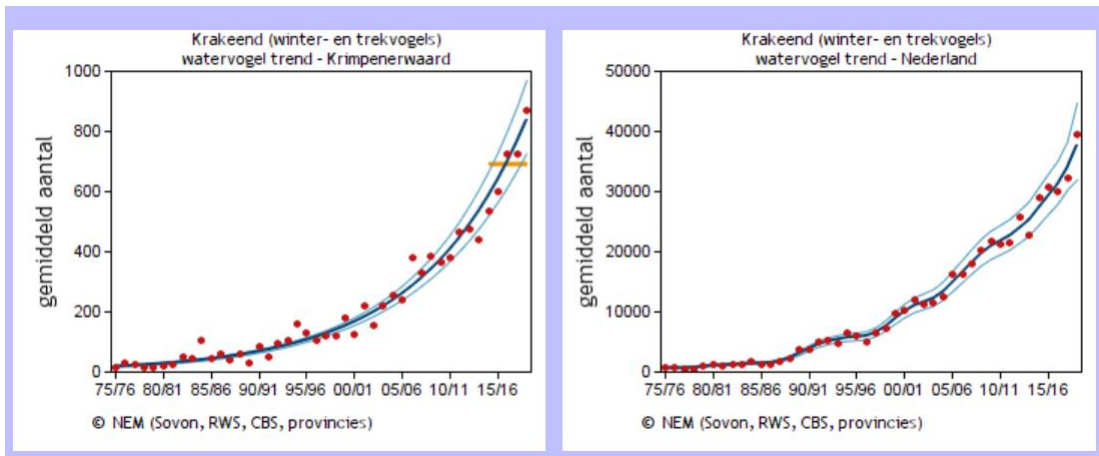
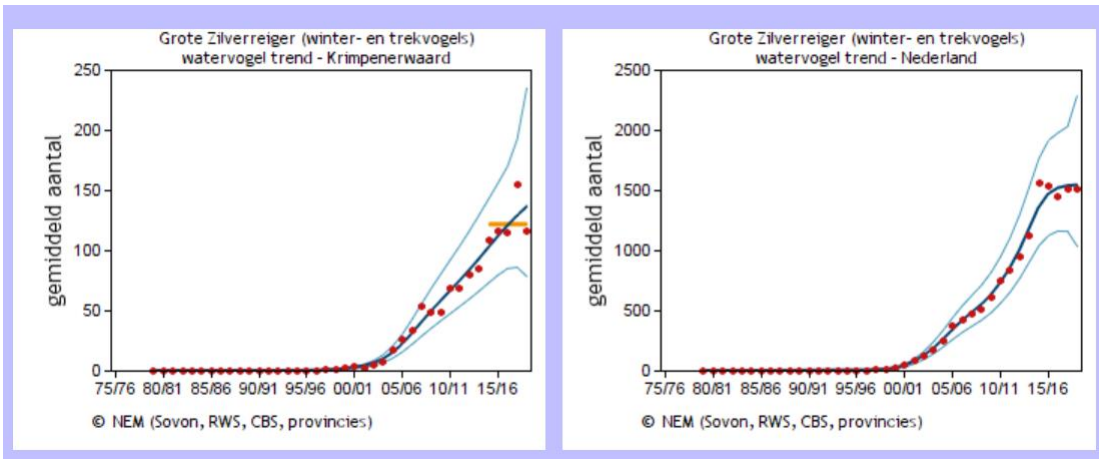

Trends Krimpenerwaard

- Weidevogels en stadsvogels: afname
- Maar diverse soorten watervogels nemen toe

Nieuwe soorten: lepelaar, en toch een stadsvogel, de slechtvalk

Beide zijn het resultaat van effectief natuur- en milieubeleid

- Lepelaar: moerasontwikkeling, en de vos hielp mee. Nu exportproduct
- Slechtvalk: het vervolg op “Silent spring”

Beleid, initiatieven

Bestaand: N2000, NNN, zorgplicht

Nieuwe impulsen

- Rijk: Programma Natuur, Stedelijke vergroening + natuurinclusief renoveren,
- “Onderheid”: Deltaplan Biodiversiteitsherstel
- Provincie: icoonsoorten, ecologisch beheer bermen
- Waterschappen: biodiversiteit een taak
- Gemeenten: biodiversiteit, Steenbreek

Biodiversiteit verdient aandacht binnen Krimpen aan den IJssel

Toekomstdroom

- Stad en platteland verbonden
- Daardoor beperkte woningbouw
- Daardoor natuurinclusieve landbouw mogelijk
- Natuurinclusief renoveren
- Door energiebesparing beperkt zonnevelden en windmolens
- Maar bovenal: door vertellen onze kinderen omgevingsbewust

